

Nr 28.

Utlåtande i anledning av väckta motioner om tjänste- och familjepensionsförmånerna för f. d. revisorn och bokhållaren S. V. Zacco.

(5:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Lodenius m. fl.* (I: 264) och den andra inom andra kammaren av herr *Ward m. fl.* (II: 190), har hemställts, att riksdagen måtte medgiva, att — med giltighet från och med den 1 juli 1947 — f. d. revisorn och bokhållaren hos förutvarande civilstatens änke- och pupillkassa *Sven Vilhelm Zacco* måtte tillförsäkras samma tjänste- och familjepensionsförmåner, som skolat tillkomma honom respektive hans efterlevande, därest kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 657) angående omreglerad tjänste- och familjepension m. m. varit å honom tillämplig.

Till stöd för ifrågavarande förslag anföres i motionen II: 190 följande.

Sven Vilhelm Zacco, född den 15 juli 1879, antogs till e. o. tjänsteman vid civilstatens pensionsinrättning den 21 februari 1905 samt antogs och förordnades att fr. o. m. den 1 januari 1913 vara revisor och bokhållare hos civilstatens änke- och pupillkassa. De av Kungl. Maj:t fastställda avlönings- och pensionsbestämmelserna för kassans ordinarie befattningshavare överensstämde i allt väsentligt med de för motsvarande statliga befattningshavare gällande, och de vart tredje år sammanträdande fullmäktige för kassan lämnade styrelsen bemyndigande att under kommande treårsperiod bevilja kassans befattningshavare de löne- och pensionsförbättringar, som kunde komma att utgå till motsvarande statliga befattningshavare.

Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition (nr 245/1936) beslöt 1936 års riksdag godkänna en mellan Kungl. Maj:t och fullmäktige för civilstatens änke- och pupillkassa träffad överenskommelse om statens övertagande av kassan fr. o. m. den 1 juli 1937. I överenskommelsen finns bl. a. intagna bestämmelser rörande avlönings- och pensionsförmåner för den, som vid övertagandet var innehavare av ordinarie befattning hos kassan, dels för det fall att befattningshavaren övergick i statens tjänst och dels för det fall att befattningshavaren icke bereddes tillfälle att övergå till sådan statstjänst i Stockholm, som svarade mot, var jämförbar med eller högre än den tidigare befattningen hos kassan. För sistnämnda fall stadgades att befattningshavaren skulle bibehållas vid de avlönings- och pensionsförmåner, som han vid tiden för övertagandet åtnjöt hos kassan, däri inbegripet provisoriskt dyrtidstillägg och dyrtidstillägg enligt då gällande grunder. Här avsedd befattningshavare skulle äga att såsom tjänstår för bestämmande av pension tillgodoräkna såväl tid, under vilken han innehaft anställning hos kassan, som ock tiden från övertagandet till dess han uppnådde den för honom vid övertagandet gällande pensionsåldern

eller dessförinnan bereddes likvärdig statsanställning. I fråga om familjepensionering skulle anses som om han alltjämt innehade ordinarie tjänst i den lönegrad, till vilken hans befattning enligt den för kassan senast gällande tjänsteförteckningen varit hänförd.

Vid tiden för kassans övertagande av staten den 1 juli 1937 tillhörde den av Zacco innehavda ordinarie tjänsten hos kassan lönegrad B 21 med en pensionsålder av 67 år. Zacco hade då uppnått en ålder av 58 år och hade en tjänstetid i kassan av 32 år 4 månader 8 dagar, därav 24 år 6 månader i ordinarie tjänst. Sedan Zacco därefter förordnats att handlägga de ärenden av skilda slag, som uppstod i samband med kassans upphörande — vilket arbete fortgick till december 1937 — har han icke beretts tillfälle att övergå till statstjänst.

Genom kungl. brev den 16 augusti 1946 har Zacco beviljats avsked från sin tjänst hos förutvarande civilstatens änke- och pupillkassa med en pension av 4 200 kr., att utgå enligt bestämmelserna i civila tjänstepensionsreglementet den 30 juni 1934 (nr 442). Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 6 september 1946 har pensionerna till före detta anställningshavare vid de av statsverket övertagna tjänste- och familjepensionskassorna samt till deras efterlevande omreglerats enligt kungörelsen nr 402/1946 som om vederbörande varit innehavare av statlig anställning. Grundbeloppet för Zaccos pension kom härigenom att utgöra 5 964 kr.

Genom kungörelse den 30 juni 1947 (nr 657) angående omreglerad tjänste- och familjepension har flertalet tjänste- och familjepensioner, vilka enligt äldre pensionsbestämmelser än 1947 års pensionsreglementen utgår till före detta statliga och med dem i pensionshänseende jämställda icke statliga anställningshavare samt till deras efterlevande, blivit föremål för omreglering.

Enligt beslut den 30 april 1948 har Kungl. Maj:t på förslag av statskontoret förordnat att omreglering av tjänste- och familjepensioner i enlighet med sistnämnda kungörelse skall äga rum beträffande samtliga förutvarande befattningshavare vid av statsverket övertagna tjänste- och familjepensionskassor, som antingen avgått med pension från anställning hos kassorna före statsverkets övertagande av desamma eller efter övertagandet övergått till statstjänst och avgått med pension.

För befattningshavare, som efter övertagandet ej beretts tillfälle att övergå till statstjänst, skall däremot omreglering av tjänste- och familjepensioner äga rum endast i det fall att befattningshavaren under det kalenderår, varunder kassan övertagits av statsverket, uppnått en levnadsålder, som med högst fem år understigit den för motsvarande statliga befattning gällande pensionsåldern.

På grund av dessa bestämmelser har Zacco undantagits från pensionsomregleringen, då han vid kassans övertagande år 1937 uppnått en levnadsålder, 58 år, som med sju år understigit den för motsvarande statliga befattningshavare gällande pensionsåldern (65 år). Han har sålunda bibehållits vid oförändrat pensionsbelopp av 5 964 kr., vilket därest omreglering skett skulle ha höjts till 6 744 kr. Även pensionen till efterlevande har för Zaccos del undantagits från omreglering.

Mot bakgrunden av vad som vid statens övertagande av civilstatens änke- och pupillkassa förutsattes beträffande personalens framtida ställning i pensionshänseende framstår det enligt vår mening som synnerligen obilligt, att Zacco — som vid tidpunkten för kassans övertagande år 1937 uppnått en levnadsålder av 58 år — icke blivit delaktig av den år 1947 genomförda omregleringen av tjänste- och familjepensioner, helst som någon mot-

svarande begränsning icke ifrågasatts eller vidtagits vid de tidigare omregleringarna i pensionshänseende. Ett upplyftande av Zaccos pension till den nyaste pensionsnivån kan icke heller befaras medföra några icke önskvärda konsekvenser. Det torde nämligen numera icke finnas någon med Zacco i fråga om levnadsålder vid övertagandet jämförlig befattningshavare, som tillhör den vid senaste pensionsreglering undantagna kategorien. Vi anser därför, att Zacco i tjänste- och familjepensionshänseende bör försättas i samma läge, som om han blivit delaktig av den senast genomförda omregleringen av pensionerna.

Utskottet. På de skäl, som i motionerna anförts till stöd för det däri framställda förslaget, tillstyrker utskottet, att Zacco — med verkan från och med den 1 juli 1947 — försättes i samma läge, som om han blivit delaktig av den från och med nämnda tidpunkt genomförda pensionsregleringen för vissa äldre pensionärer.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till motionerna I:264 och II:190, medgiva, att f. d. revisorn och bokhållaren hos förutvarande civilstatens änke- och pupillkassa Sven Vilhelm Zacco tillförsäkras samma tjänste- och familjepensionsförmåner, som skolat tillkomma honom resp. hans efterlevande, därest kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 657) angående omreglerad tjänste- och familjepension m. m. varit å honom tillämplig.

Stockholm den 17 februari 1953.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Iwar Anderson, Näs-gård, fröken Andersson, herrar Leander, Pålsson, Sundelin, Hesselbom, Einar Persson, fru Lindström, herrar Ragnar Persson, Edvin Thun, Erik Svedberg, Lundgren och Axel Andersson; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Malmborg i Skövde, Bergström, Ståhl, Mårtensson i Uddevalla, Rubbestad, Lindholm, Eriksson i Sandby, Johansson i Mysinge, Thapper, Nihlfors, Birke, Hjalmarson, Blidfors och fröken Ager.